

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านป่ายาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

Independent Study Topic : Cooperative Administration Guidelines in
Ethnic and Morality support for Payang Students, Chiang Rai Educational
Service Area Office District 3

นายเสนีย์ราช บุญยอด ^[19]

อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว ^[20]

อาจารย์ ดร.สุวดี อุปปินใจ ^[21]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ
การมีส่วนร่วม และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาใน
การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน
คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 64 คน และใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) จากประธานผู้ปกครองของชั้นเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน และคณะครู รวม 14 คนเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้
แบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหา
ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย
แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาดำเนินการสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการวางแผน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ การประชุมพบปะกับครู และ ผู้บริหาร เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการและ

[19] นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

[20] [21] อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รูปแบบในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเตรียมงบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ การกำหนดเป้าหมายใน การพัฒนาและวางแผนการดำเนินการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

2. เหตุและปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบ ต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม คือ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง เพราะอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่างกัน จึงทำให้มีหลากหลายอาชีพ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ ดูแลลูกหลานเท่าที่ควร

3. แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การวางแผนงาน ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ควรเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ควรจัดให้เหมาะสมทั้งเวลา และสถานที่ ควรมีการอบรมค่ายคุณธรรมนักเรียนทุกช่วงชั้น ควรเชิญวิทยากรจากภายนอก มาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ได้ก็มีเวลาเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรม อย่างน้อย 1 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์

Abstract

The objectives of this independent study are to study the conditions and effective aspects of cooperative administration, and to find guidelines in ethnic and morality support cooperated by guardians and parents of students, educational committees at Payang school, Chiang Rai Educational Service Area Office District 3. Group samples are deans of guardian and parents at Payang School, Educational committees of school, groups of teachers and executives at Payang School, Chiang Rai Educational Service Area Office District 3. The total amounts of examples are 64 people. Author used “Purposive sampling selection”. From the samples of deans of guardian and parents at Payang School, Educational committees of school, there were 14 people joining group discussion. Data collection was executed by data analysis, and all statistics, for example percentage, standard deviation (SD), was calculated by computer software and applications. All data were represented by tables and descriptions under pictures. After that, author used questionnaires and discussed in the group. The results of the independent study were concluded following:

1. The average of conditions of cooperative administration of guardians and parents of student in ethnic and morality support in “Planning” was in GOOD

level. If it was considered each topic, the highest average of cooperative administration of was meeting between teachers and executives. The second high result was the achievement emphasis in ethical and moral development and planning.

2. Causes and aspects which affected on Ethical and moral support were ages, educational qualifications, and occupations of parents and guardians. Because of these different aspects, their parents could not support and take care of their children very well.

3. The guidelines of cooperation of guardians and parents and committee of school were to support in Ethic and morality, and focus on the importance of student. It was suggested that the time and places should be adjusted properly. The Ethical and Moral training camp should be considered, and all levels of students must be participated. Moreover, school should invite some well-known lecturers from outside school for instructing and giving knowledge about Ethic and morality at least one week.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 79 ข้อ (3) และ (4) (สภาร่างรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550 : 32) ระบุว่ารัฐต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้มีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

อุดมชัย สอนทวี (2546 : 20) ได้กล่าวว่า โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันมานาน จนมีแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนและชุมชนว่า โรงเรียนตั้งขึ้นเพื่อชุมชน ชุมชนจึงควรมีส่วนกำหนดเป้าหมาย นโยบายและกำหนดทิศทางของโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพราะ

โรงเรียนเป็นของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชน ทั้งยังเป็นแหล่งวิทยาการและวิทยาการของชุมชนในการศึกษาเพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมการศึกษาความต้องการของชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้กับเด็กเพื่อเป็นกำลังสืบทอดวิถีชีวิตวัฒนธรรม และความเป็นไทยให้ดำรงอยู่กับการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลไม่ได้ขึ้นอยู่กับการสอนของครูในโรงเรียนเพียงอย่างเดียว ในการบริหารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งเป็นชุมชนใหญ่ ทำให้การสัมพันธ์กับชุมชนยังไม่ทั่วถึง และเข้าไม่ถึงชุมชนได้ตามที่คาดหวังจึงจำเป็นต้องหาแนวทางและวิธีการที่จะทำให้ชุมชนในทุกหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วม ด้านการบริหารอย่างเต็มที่ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนบ้านป่าอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

ประกาศิรี สุรพันธ์ (2550 : 10)กล่าวว่า กระบวนการในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญโดยสถานศึกษาต้องจัดระบบการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความมั่นใจว่าการบริหารองค์กรของสถานศึกษา สามารถประกันได้ว่ามีคุณภาพ มีการดำเนินงานและการประเมินที่ระบอบอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนบ้านป่าวาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 880 คน เป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้แนวชายแดน หมู่บ้านในเขตบริการ ราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาวต่างด้าวไม่มีสัญชาติ มาจากครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้าง แยกทางกัน หรือพ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัด แล้วให้นักเรียนอยู่กับผู้ปกครอง เช่น ปู่-ย่า ตา-ยาย จึงทำให้ไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอน บุตรหลานของตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่าวาง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่าวาง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่าวาง

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษากลับมาใช้ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ไปประยุกต์ใช้ ในการบริหารโรงเรียนในลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วมเหมือนกัน

2. หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการวางแผนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วม และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ทั้ง 8 ประการสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวางแผนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (Plan)
2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (Do)
3. การมีส่วนร่วมประเมินผลงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (Check)
4. การมีส่วนร่วมพัฒนาปรับปรุงในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (Action)

ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. คณะครูและผู้บริหารโรงเรียนบ้านป่ายาง จำนวน 40 คน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านป่ายาง จำนวน 13 คน
3. ประธานผู้ปกครองนักเรียนชั้นเรียนละ 1 คน จำนวน 11 คน

รวมประชากรทั้งสิ้น 64 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนบ้านป่ายาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีการออกแบบการดำเนินการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิธีการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	การจัดทำกับข้อมูล
1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง	- ผู้บริหาร -ครูผู้สอน -คณะกรรมการสถานศึกษา -ผู้ปกครอง	แบบสอบถาม (rating scale)	การสอบถาม	วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย , ร้อยละ , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง	- ผู้บริหาร -ครูผู้สอน -คณะกรรมการสถานศึกษา -ผู้ปกครอง	สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	บันทึก การสนทนากลุ่มด้วยตนเอง	วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

วัตถุประสงค์การวิจัย	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	การจัดทำกับข้อมูล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง	- ผู้บริหาร -ครูผู้สอน -คณะกรรมการสถานศึกษา -ผู้ปกครอง	สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	บันทึกการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง	วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในขั้นตอนนี้เป็น คณะครูและผู้บริหารโรงเรียนบ้านป่ายาง จำนวน 40 คน คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านป่ายาง จำนวน 13 คน และประธานผู้ปกครองนักเรียนห้องเรียนละ 1 คน จำนวน 11 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 64 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ชนิดปลายปิด (close ended questionnaire) ซึ่งมีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (check list) และแบบประเมินค่า (rating scale) 5 ช่วง (Likert's Rating Scale) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม มี จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายางมีรายละเอียดระดับการให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Rating Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้ศึกษามีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามโดยมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว ให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิจัย ตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาภาษาที่ใช้ และพิจารณาตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถาม มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้ (สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ชีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551) ดังนี้
ให้คะแนน 1 เมื่อแน่ใจข้อคำถามนั้นวัดตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อคำถามนั้นวัดตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. เลือกข้อที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0.67-1.00
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ
6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่ายาง เพื่อขออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล จากประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนบ้านป่ายาง

2. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามให้กับผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านป่ายาง ด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการกรอกแบบสอบถาม จากนั้นตรวจสอบ และได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบบรรยาย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

2.1 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรง โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)

2.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง โดยหาคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน คำนวณโดยใช้คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้ง 5 ระดับ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายและแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย โดยกำหนดระดับการมีส่วนร่วมมาแปลความหมายและวิเคราะห์ความหมายโดยประยุกต์ตามระดับการมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วม และแนวทางการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาขั้นตอนนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน ครูหัวหน้าช่วงชั้น จำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 14 คน เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วม แนวทางการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาเป็นผู้บันทึกการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาเป็นผู้บันทึกการสนทนาลงในแบบบันทึกการสนทนาที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยสนทนากลุ่ม ผู้บริหารคณะครู กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านป่ายาง มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการสร้างคำถามในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
2. ผู้ศึกษาได้สร้างคำถามในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แล้วนำคำถามในแบบบันทึกที่สร้างขึ้นมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อรับข้อเสนอแนะและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่ายาง ส่งหนังสือเพื่อเรียนเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม ณ โรงเรียนบ้านป่ายาง

3.2 ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกการสนทนาผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นตัวอย่างประชากร โดยนำข้อมูลจากการแบบบันทึกการสนทนามาใช้ในการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งการสนทนากลุ่ม เป็นวิธีรวบรวมข้อมูลจากการนั่งสนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นกลุ่ม โดยผู้ร่วมสนทนากลุ่มจะได้มาจากการเลือกสรรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมการก่อนการจัดกลุ่มสนทนา

1.1 การกำหนดหัวข้อและประเด็นแนวคำถามที่จะใช้ในการจัดกลุ่มสนทนา ผู้ศึกษาได้กำหนดหัวข้อประเด็นและแนวคำถามจากแบบสอบถามสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ที่ได้รับคืนมาจากผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 การเตรียมบุคคลในการจัดกลุ่มสนทนา

1.3 การเตรียมอุปกรณ์ในการจัดกลุ่มสนทนา ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

1.4 สถานที่จัดกลุ่มสนทนา ผู้ศึกษาเลือกสถานที่ที่จัดกลุ่มสนทนาที่มีความสะดวก
กับสำหรับสมาชิกทุกคน

1.5 การกำหนดบุคคลที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนา กลุ่ม การจัดกลุ่มสนทนาในครั้งนี้ ผู้
ศึกษาจะเลือกผู้ร่วมกลุ่มสนทนาที่มีคุณลักษณะที่ผู้ศึกษากำหนด และคัดเลือกผู้เข้าข่ายที่จะ
เป็นผู้นำให้ข้อมูลหลักโดยพิจารณาว่าใครจะเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลดีที่สุด เช่น เป็นผู้ที่มีความพร้อม
และกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกลุ่มสนทนา กล้าแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

2. ขั้นตอนการดำเนินการสนทนา ในการจัดกลุ่มสนทนาในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษา
ได้ดำเนินการตามรายละเอียด ดังนี้

2.1 การนัดหมายสมาชิกกลุ่มสนทนา ผู้ศึกษาได้แจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่

2.2 การเตรียมสถานที่จัดกลุ่มสนทนา ผู้ศึกษาได้จัดเตรียมสถานที่สำหรับการจัด
กลุ่มสนทนาให้เรียบร้อยก่อนที่ผู้ร่วมสนทนาจะเดินทางมาถึง

2.3 การดำเนินการจัดกลุ่มสนทนา ผู้ศึกษาต้อนรับ ผู้ร่วมกลุ่มสนทนา พุดคุย
สนทนาถึงเรื่องต่างๆ ไป เมื่อถึงเวลา และสมาชิกมาพร้อมกันแล้ว จึงเริ่มจัดกลุ่มสนทนา โดยผู้
ศึกษาแนะนำตนเอง อธิบาย จุดมุ่งหมายของการจัดกลุ่มสนทนา และบอกให้ทราบว่าจะมีการ
จัดบันทึกการสนทนา เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ จึงเริ่มการสนทนา โดยใช้เวลา
ในการสนทนาประมาณ 1 ชั่วโมง เมื่อการจัดการสนทนากลุ่มสิ้นสุดลง ผู้ศึกษาและคณะได้
กล่าวขอบคุณ และร่วมกันสรุปผลการจัดกลุ่มสนทนา

4. การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สรุปสาระสำคัญ ที่ได้จาก
การสนทนากลุ่มในแต่ละประเด็นตลอดเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูล และหลังการเก็บ
ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

4.2 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อหาแนวทางบริหารงานแบบมี
ส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ายาง

สรุปผลการวิจัย

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
โรงเรียนบ้านป่ายาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม
สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้าน การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ
นักเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วม

มากที่สุดในระดับแรก คือ การมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
รองลงมาคือ การมีส่วนร่วม กำกับตรวจสอบประเมินผลงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
การมีส่วนร่วม วางแผนงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน และลำดับสุดท้าย คือ การ
มีส่วนร่วม ในการพัฒนาปรับปรุงด้านการ
ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก เช่นกัน

การอภิปรายผล

1. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการกำหนดนโยบาย และการวางแผนงาน
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เป็นผลเนื่องจาก ผู้ปกครอง ตระหนักถึงความสำคัญในการ
ดูแลบุตรหลานของตนเองเป็นอย่างมาก จึงได้พยายามให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนทุกครั้ง
ที่มีการเรียกประชุมพบปะผู้ปกครอง ในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ใน
โรงเรียน การขอความร่วมมือด้านการระดมทรัพยากร ดังนั้นการกำหนดนโยบาย และการ
วางแผนงาน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน จึงถือเป็นภารกิจหน้าที่ของผู้ปกครอง
และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ข้อ 13 สอดคล้องกับ(ธีระ รุณเจริญ, 2547
: 12) การมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าวถือเป็นการ บูรณาการในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสีย ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการ
เรียนรู้

2. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุตรหลาน
นักเรียนประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนเองนับถือ รองลงมาคือ มีส่วนร่วมส่งเสริม
ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง เพื่อน ๆ ซื่อสัตย์ต่อครูอาจารย์ และพ่อแม่ผู้ปกครอง มาก
สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (ชาติชาย ฤทธิ์น้ำ, 2546 : 72)

พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ต้องการ
มีส่วนร่วมด้านการเอาใจดูแลบุตรหลาน ในการเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อ
กัน ของครูผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมด้านการเอาใจใส่
ดูแลบุตรหลานในการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งการติดตามวิเคราะห์ผลการเรียน

3. สภาพมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ด้านการกำกับตรวจสอบ ประเมินผลการส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม

พบว่า ค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดคือ ร่วมวิเคราะห์ประเมินคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามที่กำหนดอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมประเมินผลนักเรียนตามสภาพที่แท้จริง สอดคล้องกับ (ศรีทูล มณีรัตน์, 2548 : 76) กล่าวว่า การประเมินผลทางจริยธรรมควรใช้วิธีหลากหลายตามสภาพจริง มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย มีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้าน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

พบว่า ค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดคือ ร่วมพัฒนาปรับปรุงเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนอยู่ในระดับ มาก รองลงมา คือ ร่วมพัฒนาปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอน เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน สอดคล้องกับ (ชาติชาย ฤทธิ์น้ำ, 2546 : 72) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมด้านการเอาใจดูแลบุตรหลาน ในการเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน ของครูผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมด้านการเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานในการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาได้ค้นพบข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ได้ดังนี้

1. จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก แต่ในทางเป็นจริงแล้วเป็นการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะทุกกิจกรรมชุมชนมีส่วนร่วมในการรับรู้นโยบาย เห็นด้วยกับการนำไปปฏิบัติ แต่การนำไปใช้จริง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนในโรงเรียนเท่านั้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมใด ๆ ควรชี้แจงให้ ผู้ปกครองได้รับทราบและเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น เช่น เชิญเข้ามาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรม ใช้สถานที่ในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น

2. ควรจัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เกิดประโยชน์กับนักเรียนอย่างแท้จริงตามวัตถุประสงค์ ทุกฝ่ายควรร่วมมือกันในการวางแผนงาน ดำเนินการจัดกิจกรรม กำกับตรวจสอบประเมินผลงาน และพัฒนาปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมให้มีความหลากหลายน่าสนใจ เพื่อสร้างแรงจูงใจ ในการ

เข้าร่วมกิจกรรมและเกิดประโยชน์กับนักเรียนอย่างจริงจัง ไม่ใช่เพียงแค่จัดกิจกรรมให้ครบตามตารางกิจกรรมเท่านั้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาลักษณะความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา
2. ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา
3. ควรศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม ด้านต่าง ๆ เช่น การเข้าค่ายคุณธรรม การอบรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชาติชาย ฤทธิ์น้ำ. (2546). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระหว่างชุมชนและโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2547). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- ประภาศิริ สุรพันธุ์. (2550). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านการบริหารและการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศรีทูล มณีรัตน์. (2548). การส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์พัฒนาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1. การศึกษาอิสระ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ธีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC). สืบค้นเมื่อ วันที่ 31 กรกฎาคม 2558, จาก http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=656
- อุดมชัย สอนทวี. (2546). การศึกษารูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา) พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา